

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd

Regional tendensrapport 2015

En genomgång av regionala kulturplaner för perioden 2016-2019

Regional tendensrapport 2015

Bakgrund

KLYS har inom ramen för sitt regionalpolitiska bevakningsuppdrag under 2015 getts tillfälle att skriva remissyttranden över sju regionala kulturplaner som börjar gälla från 1 januari 2016. Se nedan. Västra Götalandsregionen hade ingen formell remissrunda, men KLYS inkom med skriftliga synpunkter på deras förslag till kulturplan.

Två planer är 3-åriga medan övriga är 4-åriga – tidsperioderna för kulturplanernas giltighet står inom parentes (regionerna listas genomgående i bokstavsordning):

- Dalarnas läns landsting (2016-2018)
- Region Gävleborg (2016-2018)
- Region Skåne (2016-2019)
- Region Västerbotten (2016-2019)
- Region Örebro län (2016-2019)
- Region Östergötland (2016-2019)
- Västra Götalandsregionen (2016-2019)

Denna rapport är en översiktlig sammanställning som utgår från KLYS remissyttranden över kulturplanerna och en komparativ genomläsning av både remissversionerna och slutversionerna av kulturplanerna.

Utgångspunkten för analysen är KLYS kärnfrågor; konstområdesövergripande kultur- och konstnärspolitik som berör professionella kulturskapares villkor, kompetensutveckling, avtalsenliga ersättningsnivåer, regionalt samrådsarbete med professionella kulturskapare, arbete med konstnärlig kvalitet och förnyelse samt kulturell mångfald, kulturell infrastruktur och kulturellt egenföretagande.

För varje frågeställning vi belyser har vi gjort en sammanfattande analys av de särdrag och tendenser vi ser i var och en av de aktuella kulturplanerna – därav namnet "tendensrapport".

Innehåll

1 Generella utgångspunkter och kulturplanens upplägg – sidan 3

- 1.1 Kulturplanens innehåll och upplägg: Följer kulturplanen de åtta verksamhetsområdena? Är alla konstområden med i planen?
- 1.2 Koppling till regional utvecklingsplan (RUS, RUP eller liknande)?
- 1.3 Är begrepp och definitioner konsekvent använda i planen? Redogör man för begrepp som *professionell kulturskapare*, *konstnärspolitik* och *kulturell mångfald*? Andra begrepp?

2 Regionalt samråd med professionella kulturskapare – sidan 5

- 2.1 Påtalas förordningen om att samråda med det professionella kulturlivet?
- 2.2 Hur beskriver man sitt samrådsarbete med professionella kulturskapare? Kartläggning av kulturskapare? Samråder man konstområdesspecifikt eller konstområdesövergripande?
- 2.3 Hur planerar man för sitt samrådsarbete med professionella kulturskapare framöver?

3 Kulturpolitiska utgångspunkter och regionala mål – sidan 6

- 3.1 Har man regionala kulturpolitiska mål och prioriteringar för professionella kulturskapare?
- 3.2 Finns avsnitt om kulturens egenvärde? Hur balanseras kulturens egenvärde och nyttoaspekter?
- 3.3 Hur arbetar regionen med konstnärlig kvalitet och förnyelse?
- 3.4 Hur arbetar regionen med principen om armlängds avstånd?

4 Kulturskapares villkor och regional konstnärspolitik – sidan 10

- 4.1 Har kulturplanen ett separat avsnitt eller specifika formuleringar om kulturskapares villkor? Beskriver man en särskild regional konstnärspolitik? Exempel på konstnärspolitiska insatser?
- 4.2 Tar man upp avtal och ersättningsnivåer för kulturskapare? Specifika målsättningar?
- 4.3 Gör man satsningar på kompetensutveckling för yrkesverksamma kulturskapare i regionen?
- 4.4 Hur är balansen mellan satsningar på professionella kulturskapare och amatörkulturen?

5 Kulturell infrastruktur – sidan 14

- 5.1 Skriver man något specifikt om satsningar på kulturell infrastruktur, t.ex. digitalisering?
- 5.2 Exempel på regionens utbud av mötesplatser/arbetsplatser för professionella kulturskapare
- 5.3 Balansen mellan regionala kulturinstitutioner och det s k fria kulturlivet.
- 5.4 Särskilda insatser för egenföretagande inom kultur – regionala KKN-satsningar?
- 5.5 Samarbeten med andra regioner – konkreta exempel på interregional verksamhet?
- 5.6 Regionala satsningar på nationella och internationella samarbeten?

6 Sammanfattning – sidan 19

- 6.1 Har man tagit till sig av KLYS remissyttrande?
- 6.2 Hur ser balansen ut mellan visionära utvecklingsmål och konkreta insatser under planperioden?
- 6.3 Hur är helhetsintrycket och vad sticker ut i den här kulturplanen?

1 Generella utgångspunkter och kulturplanens upplägg

REGION OCH TIDSPERIOD	1.1 Kulturplanens innehåll och upplägg: Följer kulturplanen de åtta verksamhetsområdena? Är alla konstområden med i planen?	1.2 Koppling till regional utvecklingsplan (RUS, RUP eller liknande)? Se även fråga 3.1
DALARNA 2016-2018	Ja, de åtta områdena finns med, men dansen har placerats under verksamhetsområdet Konst- och kulturfrämjande verksamhet, och bild- och formkonsten har inte fått något eget tydligt avsnitt i planen.	Dalarnas kultur- och bildningsdokument är ett underdokument till Dalastrategin Dalarna 2020, som beskriver målområden, viktiga vägval och prioriterade insatsområden för att forma det regionala tillväxtarbetet. Landstingsplanen 2015-2018 hänvisar också till kulturplanen.
GÄVLEBORG 2016-2018	Nej, Gävleborg har valt en egen, något inkonsekvent, disposition och utelämnat litteraturen som ett eget område i kulturplanen.	Gävleborgs kulturplan är en del i den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för 2013-2020.
SKÅNE 2016-2019	Alla verksamhetsområden finns med men man frångår sedvanliga rubriker och har tagit med både serier, fotografi och form och design, samt har i filmavsnittet även "rörlig bild" i rubriken. Har också lagt till kulturella och kreativa näringar som eget verksamhetsområde.	Ja, man påpekar att regionens kulturpolitik "ska bidra till att förverkliga målbilden och ställningstagandena" i regionala utvecklingsstrategin (RUS) "Det öppna Skåne 2030". Man redogör för en rad kulturpolitiska strategier för att nå målbilden. Se även fråga 3.1
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Nja, de åtta verksamhetsområdena finns med, men man har valt en egenartad struktur för innehållet. Litteraturen finns inte med som eget konstområde, utan ligger ihop med läsfrämjande i biblioteksavsnittet. Musik och dans ligger ihop, teater för sig. Ordet scenkonst finns inte med. Avsnittet om bildkonst heter konstfrämjande verksamhet.	Det påpekas inte att kulturplanen är en del av regionala utvecklingsstrategin, men ska nog vara underförstått då man redogör för RUS 2014-2020 och även Regionplan 2015-2020, i vilken en av delstrategierna är särskilt inriktad mot det kulturpolitiska området tillsammans med näringslivsutveckling.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Ja, man följer KUR-förordningens norm för de åtta områdena. Har inte med andra konstområden än de sedvanliga. Varje konstart har en egen rubrik. Bildkonsten har rubriken "Bild och form".	Kulturplanen är en tidsbegränsad konkretisering av visionerna i det kulturpolitiska programmet med år 2025 som hållpunkt och i den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Från 2017 gäller istället ett nytt regionalt utvecklingsprogram (RUP).
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Ja, alla verksamhetsområden är med men man har en del verksamhetsrubriker som skiljer sig från andra planer, bl.a. Konsulentsamverkan samt Kulturmiljö. Alla konstarter har egna avsnitt, även litteraturen. Bildkonstens avsnitt heter Bild och form. Inget avsnitt om arkitektur och design.	Ja, kulturplanen är en del i det regionala utvecklingsprogrammet >2030 (RUP).
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Planen är annorlunda disponerad än många andra med ett fokus på kulturpolitik, arbetssätt och samhällsstruktur. De åtta verksamhetsområdena finns med. Varje konstområde har fått en egen rubrik. Även arkitektur, form och design har fått eget avsnitt. Avsnittet om bild och form har rubriken "Samtida konst". Litteratur resp. bibliotek är separata avsnitt.	"Det goda livet" är visionen för regionens långsiktiga utveckling. Regionala utvecklingsstrategin (RUS) för 2014-2020 heter "Västra Götaland 2020" och berör kulturnämndens ansvar på olika områden. Den specifika strategin för den regionala kulturpolitiken är "En mötesplats i världen". Denna har fem s k dimensioner samt fem strategiområden för kulturnämndens beslut.
TENDENSER	De flesta behandlar litteraturen som ett eget konstområde, medan några fortfarande redogör för den inom ramen för bibliotek och läsfrämjande. En tydlig tendens är att även konstområden utanför samverkansmodellens förordning, dvs. serier, design, arkitektur, fotografi och även s k rörlig bild, får egna avsnitt i flera kulturplaner.	Kulturplanerna är i samtliga fall tydligt kopplade till regionala utvecklingsstrategin (RUS) och några till utvecklingsprogrammet (RUP). Tendensen är att den regionala kulturpolitiken tycks bli ett allt viktigare politikområde med tydlig inverkan på prioriteringar inom RUS och RUP.

	1.3 Är begrepp och definitioner konsekvent använda i planen? Redogör man för begrepp som professionell kulturskapare, konstnärspolitik och kulturell mångfald? Andra begrepp?
DALARNA 2016-2018	Begreppet <i>kulturskapare</i> används relativt konsekvent i kulturplanen för att beteckna konstnärligt yrkesverksamma inom alla konstområden (i remissversionen används omväxlande begreppet konstnär). Ibland används även begreppet <i>konst- och kulturskapare</i> . Kulturplanen innehåller en förklaring av begrepp, bl.a. beskrivs begreppen kulturskapare och KKN. Begreppet konstnärspolitik används inte, utan det talas om "stöd för yrkesverksamma kulturskapare". Mångfaldsbegreppet finns med, men främst i bemärkelsen etnisk mångfald i samband med integration och etablering av nyanlända. I den regionala visionen för bildning och kultur på sidan 6 finns dock begreppet kulturell mångfald med.
GÄVLEBORG 2016-2018	Begreppen redogörs inte för i planen, men begreppet professionell kulturskapare används för att beteckna konstnärligt yrkesverksam. Under avsnittet om KKN används också begreppet kulturutövare. Begreppet konstnärspolitik används inte. Begreppet mångfald används i första hand när det gäller integration och interkulturellt utbyte. Ett exempel på där kulturell mångfald tas upp är att Gävle symfoniorkester ska bidra till <i>konstnärlig mångfald</i> och till att skapa lokal, regional och nationell identitet.
SKÅNE 2016-2019	I remissversionen var begreppsanvändningen inkonsekvent. Positivt att man i slutversionen renodlat och ändrat flera oklarheter och bl.a. understryker att det handlar om professionella kulturskapare/professionellt kulturliv. Dock är KLYS tveksamt till att konsekvent tala om enbart "det fria professionella kulturlivet", då "det fria" inte bör lyftas ut som ett särintresse vid sidan av kulturskapare som är knutna till institutioner. Man redogör inte för begreppet konstnärspolitik i denna kulturplan. Vad vi kan se skrivs heller inget om kulturell mångfald. Påtalas bara generellt att mångfald i länets kulturliv är viktigt.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Ja, man är konsekventa. Genomgående används begreppet "professionell kulturskapare". Begreppet konstnärspolitik förekommer inte i kulturplanen. Man talar inte ordagrant om "kulturell mångfald", men mångfaldsbegreppet återkommer ett flertal gånger i planen. Bra att man poängterar just vikten av mångfald i kulturutbudet samt mångfald av konstformer, och inte enbart mångfald i ett etniskt eller integrationspolitiskt perspektiv.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Ja, begreppet "professionell kulturskapare" används i stort sett genomgående. Man redogör inte för begreppet konstnärspolitik i denna kulturplan. Begreppet kulturell mångfald nämns inte specifikt, men i det regionala kulturpolitiska programmet finns huvudrubriken "Mångfald av uttryck" som omfattar just arbete med kulturell mångfald i regionen.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Begreppet "Professionell kulturskapare" används genomgående. Man har hörsammat KLYS remissvar och korrigerat remissversionens inkonsekventa begreppsanvändning. Begreppet konstnärspolitik tas inte upp specifikt i planen, men väl "konstpolitik" i betydelsen politik om respektive konstområde och villkoren för kulturskaparna inom dem. Inte heller behandlas begreppet kulturell mångfald specifikt, men man har ett eget avsnitt om mångfald där arbetet med både etnisk mångfald och mångfald av konstnärliga uttryck lyfts fram.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Liksom i remissversionen är begreppsanvändningen i den beslutade kulturplanen inkonsekvent och i ett KLYS-perspektiv bristfällig. Begreppet "professionell kulturskapare" används inte alls i texten. Sporadiskt i planen understryker man att det handlar om professionella eller yrkesutövande, t.ex. i avsnittet om dans. Ofta talas det om "det fria kulturlivet" och "fria kulturskapare" samt om "konstnären" och även "konstens kreatörer". Begreppet konstnärspolitik berörs inte specifikt, dock talas det om "konstpolitik" (s.6). Begreppet kulturell mångfald nämns, men enbart kopplat till "inkluderande invånarperspektiv". Inte konststartsmångfald.
TENDENSER	Tendensen är att normen i kulturplanerna är att använda begreppet kulturskapare och då ofta "professionell kulturskapare" för att beteckna de konstnärligt yrkesverksamma. Själva begreppet konstnärspolitik förekommer inte alls i kulturplanerna. Man pratar i stället om kulturskapares villkor eller stöd för kulturskapare. Två planer använder begreppet konstpolitik. Det är relativt sällan kulturell mångfald används för att beteckna mångfalden av konstnärliga uttryck och konstarterna. Främst används uttrycket mångfald för etniska, mångkulturella eller integrationspolitiska perspektiv.

2 Regionalt samråd med professionella kulturskapare

	2.1 Påtalas förordningen om att samråda med det professionella kulturlivet?	2.2 Hur beskriver man sitt samrådsarbete med professionella kulturskapare? Kartläggning av kulturskapare? Samråder man konstområdesspecifikt eller konstområdesövergripande? 2.3 Hur planerar man för sitt samrådsarbete med professionella kulturskapare framöver?
DALARNA 2016-2018	Ja, det hänvisas till förordningen. Dalarna menar att det där understryks att samråd ska ske med <i>fria</i> kulturskapare. Enligt KLYS ska dock "det professionella kulturlivet" tolkas som att samråd ska ske med såväl institutionsanställda, som fria kulturskapare.	Har enligt KLYS-modell inrättat ett konstområdesövergripande kulturskaparråd <i>Rådet för de fria kulturskaparna</i> , där områdena ord, bild/form, ton och scen/film ingår. De har sammanträtt regelbundet för att diskutera hur kulturplanen kan gynna kulturskapare att bo och verka i Dalarna. Det finns offentliga minnesanteckningar från mötena. Också dialoger med fria dans- och teatergrupper samt Författarförbundets regionombud. Ej ännu kartläggningar. Kulturskaparrådet kommer att fortsätta träffas löpande under planperioden 2016-2018.
GÄVLEBORG 2016-2018	Nej, men det står att en ständig dialog med kulturlivets olika aktörer, t.ex. kulturskapare, krävs för att Gävleborg ska ha möjlighet att utveckla en kulturpolitik.	Under rubriken "Former för samverkan" beskriver regionen sina samråd. De har inte inrättat kulturskaparråd men inbjuder dels till Kulturting, för bl.a. politiker, tjänstemän och professionella kulturskapare, dels till ett årligt kulturskaparforum, i syfte att tillvarata professionella kulturskapares erfarenheter. Sägs inget om kartläggningar av kulturskapare.
SKÅNE 2016-2019	Man nämner specifikt att regionen i kulturplanarbetet ska samråda med "det fria professionella kulturlivet". KLYS ser helst att man inte lyfter enbart "det fria", utan både oberoende och institutionsknutna kulturskapare.	2.2 Har särskilt avsnitt om samrådsarbetet med kulturlivet. Här sägs inget specifikt om samrådsarbetet med professionella kulturskapare mer än att man för en dialog med kulturlivets företrädare och nämner att man har "samråd med det fria professionella kulturlivet". Sägs inget om kartläggning. Man har dock inrättat ett konstområdesövergripande samråd i regionen. 2.3 Planerar fortsätta driva detta samråd tills vidare. Men gäller bara "de fria".
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Nej. Det saknas ett avsnitt i brödtexten om samrådsarbetet. Se fråga 2.2.	2.2 Förutom en bilaga till kulturplanen med en lista över samråd och kulturdialoger och kort text därefter saknas ett särskilt avsnitt om samrådsarbetet i denna plan. Står inget om kartläggning någonstans. 2.3 Står inget om hur man planerar framtida samrådsarbete, men enligt uppgift ska regionen under 2015-16 inrätta ett formaliserat konstområdesövergripande kulturskaparråd som KLYS förordar.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Nej, förordningen påtalas inte men man redogör tydligt för samrådsarbetet på alla olika nivåer.	2.2 Man lyfter fram konstområdes-specifika dialoger inom dans samt bild och form, och att konstområdesövergripande samtal fördes med kulturskaparorganisationen The Art of Sweden. Inga skrivningar om någon kartläggning av kulturskapare utöver tidigare kartläggning inom bild&form. 2.3 Man planerar att inrätta en konstområdesövergripande samrådsgrupp för professionella kulturskapare i samarbete med KLYS under planperioden.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Nej inte uttalat med professionella kulturlivet, men man skriver att planen tagits fram i samråd med regionens kommuner och kulturliv. Däremot sägs i ett särskilt avsnitt att man har ett regionalt råd för kulturskapare.	2.2 Man har sedan några år ett konstområdesövergripande samråd för kulturskapare som KLYS förespråkar. Har även temadialoger inom varje konstområde. I planen skriver man utförligt om samrådet med kulturskapare i ett separat avsnitt där både KLYS och centrumbildningarna nämns. Sägs inget om kartläggning av kulturskapare. 2.3. Samrådet ska utvärderas under 2015 för ev. utveckling av insatserna.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Nej. Det finns ett avsnitt om hur planen tagits fram, men här är det vagt formulerat kring vilka som företräder det professionella kulturlivet. Sägs bara att man talat med centrumbildningar, dansaktörer och regionrådet för TF.	2.2 I avsnittet om hur planen tagits fram sägs inget specifikt om samrådsarbetet med professionella kulturskapare mer än att man samtalat med det fria kulturlivet och då enbart centrumbildningar, dansaktörer och regionråd TF. Har också haft stor hearing för inspel till kulturplanen från kulturlivet på det stora hela. Sägs inget om kartläggning. 2.3 Står inget om detta.
TENDENSER	Bara en av planerna hänvisar konkret till förordningen om samråd. Rent generellt nämns samrådsarbetet i korta ordalag i de flesta kulturplanerna. Men sällan påpekas det specifikt att man har haft dialog med det professionella kulturlivet. Tendens att regionerna betonar samråd med enbart det fria kulturlivet, och utelämnar kulturskapare på institutionerna.	Fyra av regionerna har inrättat konstområdesövergripande kulturskaparråd, men betonar att dessa då enbart omfattar s k fria kulturskapare. Övriga har konstområdes-specifika samrådsmöten. Alla arrangerar också större kulturting för det regionala kulturlivet. Ingen av planerna har skrivningar om kartläggning av kulturlivet. Positivt att ytterligare några regioner är på gång att inrätta kulturskaparråd under kommande år. Tendensen är tydlig att man tar in kulturskaparna alltmer i samrådsarbetet och då i särskilda råd.

3 Kulturpolitiska utgångspunkter och regionala mål

	3.1 Har man regionala kulturpolitiska mål och prioriteringar för professionella kulturskapare? (Jämför fråga 1.2)
DALARNA 2016-2018	I den regionala visionen för bildning och kultur på s.6 står "Här kan kulturskapare och kreatörer leva och verka i en tillåtande och innovativ miljö". På s.16 sägs att Dalarna ska bli en mer attraktiv region för unga kulturskapare och på s.17 att regionen ska stödja unga kulturskapare att utveckla sitt konstnärskap. I avsnittet Kulturskaparna framgår att regionen har konstnärspolitiska ambitioner. I avsnittet beskrivs kulturskapares villkor och en lista över stöd för yrkesverksamma kulturskapare finns med. På s.39-40 står att Enheten scen dans konst ska underlätta för kulturskapare att såväl på temporär, som permanent basis verka i Dalarna. Det inrättade kulturskaparsamrådet syftar också till att diskutera hur kulturplanen ska gynna kulturskapare att bo och verka i Dalarna.
GÄVLEBORG 2016-2018	Det finns inga tydliga skrivningar om yrkesverksamma kulturskapares villkor i de regionala kulturpolitiska målen. Kulturens egenvärde har dock lyfts in i målformuleringarna.
SKÅNE 2016-2019	De två uttalade kulturpolitiska målen för Skåne innehåller inte något specifikt om professionella kulturskapare, men bland raden av kulturpolitiska strategier som man har för att nå målbilden i RUS finns "Förbättrade villkor för konstnärligt skapande". Här understryker man att det gäller professionella kulturskapare och att de ska få lättare att verka och livnära sig på sitt yrke. Man har också strategin "Stärkt dialog med kultursektorn", där man specifikt nämner "det fria professionella kulturlivet" som en part.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Ja, ett av de fyra regionala kulturpolitiska målen i Västerbotten är att "främja förbättrade villkor för professionella kulturskapare och ett utbud som kännetecknas av kvalitet, mångfald och förnyelse". För att nå detta mål formulerar man fem olika insatsområden. Se vidare i frågorna 3.3 och 4.1.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Regionens kulturpolitik har inga uttalade konkreta mål och prioriteringar för de professionella kulturskaparna, men i RUS lyfts bl.a. "nyskapande" fram som särskilt viktigt. I övrigt i kulturplanen betonar man vikten av konkretisering och samhandling bl.a. när det gäller de professionella kulturskaparna. Framförallt lyfter man den kulturella infrastrukturen som nyckeln för att tillvarata kulturskaparnas kompetenser på bästa sätt. Dock är skrivningarna i planen som rör de professionella visionära och vaga.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Nej, inget uttalat specifikt för kulturskapare men man avser att satsa särskilt på att utveckla kulturlivet utanför institutionerna för att balansera olika kulturområden i regionen. Förhoppningen är då att fria kulturskapare omfattas av denna ambition. Kulturplanen har ett särskilt avsnitt om de professionella kulturskaparna, vilket visar på att man sätter högt värde på kulturskaparnas roll i den regionala kulturpolitiken i Östergötland. Se även fråga 4.1.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Nej, inget samlat specifikt och uttalat mål för de professionella, men i den regionala utvecklingsstrategin för kulturen har man med "konstnärlig kvalitet" och att "gynna nyskapande". Däremot lyfts de professionella inom respektive konstart. T.ex. vill man skapa bättre förutsättningar för professionell dans. Inom bildkonsten nämner man residensverksamhet för "professionella bildkonstnärer och filmskapare".
TENDENSER	Bara en av regionerna (Västerbotten) har ett uttalat regionalt kulturpolitiskt mål som omfattar professionella kulturskapare och främjande av deras villkor rent konkret. Bland Skånes kulturpolitiska strategier för sin RUS finns "Förbättrade villkor för konstnärligt skapande", vilket vi tolkar som att man i sin regionala kulturpolitik vill sätta ljuset specifikt på professionella kulturskapares villkor. Gävleborgs, Västra Götalands och Örebro läns kulturplaner saknar särskilda skrivningar specifikt om de professionella kulturskaparna. På det stora hela är tendensen ändå positiv i det att många planer tar upp professionella perspektiv på kulturen såsom konstnärlig kvalitet, konstens egenvärde eller nyskapande. Läs mer om detta i bl.a. frågorna 3.2, 3.3 och 4.1.

	3.2 Finns avsnitt om kulturens egenvärde? Hur balanseras kulturens egenvärde och nyttoaspekter?
DALARNA 2016-2018	Nej, det finns inget eget avsnitt om kulturens egenvärde. Bildningsdelen har dessutom fått ta stor plats i kulturplanen, eftersom det är en kultur- och bildningsplan (nytt för denna period). Aspektpolitiken har därmed fått en ganska framträdande roll i kulturplanen på bekostnad av konstnärlig kvalitet och förnyelse samt konstens/kulturens egenvärde, särskilt mot bakgrund av Dalastrategin 2020, där kulturen (och bildningen) utgör "viktiga verktyg" för bl.a. tillväxt och attraktionskraft.
GÄVLEBORG 2016-2018	Inget eget avsnitt, men en målformulering har i den beslutade versionen lyfts in om att "region Gävleborg vill genom den regionala kulturpolitiken <i>lyfta kulturens egenvärden</i> som bidrar till ett kulturliv som ger livskraft och skapar sammanhang". Däremot finns ett eget avsnitt om kvalitet.
SKÅNE 2016-2019	Nej, finns inget särskilt sådant avsnitt. Men man påpekar i avsnittet om RUS att "kulturens egenvärde är en självklar utgångspunkt för Region Skånes kulturpolitik". Man säger också att kulturen ska främjas som utvecklingsfaktor i alla delar av samhället och understryker kulturens betydelse för utvecklingen av ett hållbart samhälle. Det framgår att man är medveten om kulturens egenvärde trots att man lyfter fram en rad aspektpolitiska perspektiv på kultur. Bl.a. betonas att konstnärens och det konstnärliga uttryckets frihet ska värnas och stödjas.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Inget eget avsnitt men väl en längre skrivning om kulturens egenvärde i avsnittet om regionala kulturpolitiska mål. Det är i jämförelse med andra kulturplaner starka och unika formuleringar om vikten av kulturens egenvärde i den regionala kulturpolitiken. Man understryker här också den konstnärliga friheten. I relation till nyttoaspekter ligger generellt tonvikten i planen på kulturens egenvärde och konstnärspolitiska perspektiv. Ett av de kulturpolitiska målen är att främja kultur och kulturarv som drivkraft för regionens utveckling och attraktivitet. Här betonas kulturens egenvärde i det att nyttoaspekterna på kulturen beskrivs, vilket sticker ut jämfört andra planer.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Nej, finns inget särskilt avsnitt om detta. Begreppet kulturens eller konstens egenvärde i sig nämns inte alls i planen. Däremot lyfter man i förordet och på flera ställen i planen implicit kulturens egenvärde i det att man framhäver en dynamisk kulturpolitik för nytänkande och mångfald samt kulturskaparnas viktiga roll för länets utveckling i stort. I avsnittet om professionella kulturskapare påtalas att det är motsägelsefullt när nyttoaspekter som regional tillväxt och attraktivitet läggs på kultur, och att det behövs bättre samarbete mellan kultur, näringsliv och forskning. Det handlar om att synliggöra kulturen på nya arenor och göra den till en självklar del i länets utveckling.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Nej, finns inget särskilt avsnitt om detta. Men redan i förordet påpekas kulturens egenvärde. Dock är det i resten av kulturplanen nästan inga skrivningar om kulturens eller konstens egenvärde.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Nej, finns inget särskilt avsnitt om detta. Däremot talar man om konstens egenvärde i avsnittet om sin regionala kulturstrategi. Grundläggande i planens struktur är uppdelningen mellan avsnitt om "konst och kultur" och avsnitt om "kultur och samhälle", vilket särskiljer perspektiven och genomgående skapar en bra balans mellan kulturens egenvärde och kulturens nyttoaspekter. Kulturplanen lyfter konstnärlig kvalitet och konstens egenvärde i flera avseenden, och har även specifika avsnitt om kulturen i näringsperspektiv samt i demokrati- och deltagarperspektiv.
TENDENSER	Ingen av kulturplanerna har ett eget avsnitt om kulturens eller konstens egenvärde, men flera av planerna har längre skrivningar och resonemang kring begreppet. Skåne påtalar till och med "kulturens egenvärde" som "en självklar utgångspunkt" för regionens kulturpolitik. Liknande gör Västerbotten och Gävleborg. Få av kulturplanerna talar konkret om nyttoaspekter kontra konstnärligt egenvärde. Här sticker Västerbotten och Västra Götaland ut med flera formuleringar som betonar kulturens egenvärde gentemot aspektpolitiska perspektiv på kulturen.

	3.3 Hur arbetar regionen med konstnärlig kvalitet och förnyelse?
DALARNA 2016-2018	Dalarna vill bl.a. satsa på fler artist in residence inom fler konstområden. Kultur- och bildningsverksamheterna ska stimulera Dalarna till att ha ett kontinuerligt inflöde av internationell och nationell samtidskultur för inspiration och vitalisering av länets kulturscener, vilket också främjar kvalitet och förnyelse. Rekommendation om att följa gängse arvodes- och ersättningsnivåer för professionella kulturskapare. Kvalitetssäkring och översyn av stipendiehantering. Dalateatern och Dalasinfoniettan har viktiga roller när det gäller konstnärlig kvalitet och förnyelse. Sinfoniettan ska bl.a. öka antalet nyskrivna verk på repertoaren genom samarbete med andra orkestrar och engagemang av residence-tonsättare.
GÄVLEBORG 2016-2018	På olika sätt. Kvalitet och professionalisering nämns på flera ställen och kulturplanen innehåller t o m ett eget avsnitt om kvalitet, som förvisso inte bara handlar om konstnärlig kvalitet. Det uttrycks att de regionala kulturverksamheterna, som en naturlig del i sin verksamhetsutveckling, arbetar med ständiga förbättringar och att strävan efter hög konstnärlig kvalitet förutsätter en ständigt pågående och levande diskussion kring kvalitetsbegreppet.
SKÅNE 2016-2019	Det finns inget särskilt avsnitt där arbete med konstnärlig kvalitet och förnyelse sammanfattas. Men ett av regionens två kulturpolitiska mål är att ha "ett rikt konst- och kulturliv av hög kvalitet". En av strategierna är "Förbättrade villkor för konstnärligt skapande". Man understryker på flera ställen i kulturplanen vikten av främjande av konstnärlig utveckling inom både bildkonst, litteratur och film. Det påpekas att regionens ansvar är "att göra kulturupplevelser av hög kvalitet tillgängliga i hela Skåne". Jämför även 3.3: Bl.a. betonas att konstnärens och det konstnärliga uttryckets frihet ska värnas och stödjas.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Jämför fråga 3.1. Det saknas tydliga formuleringar eller särskilda avsnitt i planen om just konstnärlig kvalitet. Det regionala kulturpolitiska målet för professionella kulturskapare handlar dock uttalat om att främja kulturell och konstnärlig kvalitet, mångfald och förnyelse. Bland de fem insatsområdena för att nå detta mål finns kompetensutveckling, residensverksamhet och fler mötesplatser för kulturskapare samt utveckling av ett regionalt resurscentrum som beaktar mångfald av konstformer. Bildkonsten ska få ett konstresurscentrum för att "bidra till en stark konstscen med hög kvalitet". Inom filmen vill man värna om konstnärlig kvalitet och förnyelse genom att "stödja länets filmskapare och utveckla deras talang".
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Man har inget särskilt avsnitt om hur man arbetar med konstnärlig kvalitet och förnyelse, men kvalitet och nyskapande nämns på flera ställen i planen, och i RUS ligger fokus bl.a. på nyskapande. Man påtalar generellt vikten av att göra länet attraktivt för fria professionella kulturskapare. Inom flera olika konstområden har man länskonsulenter som i sitt uppdrag bl.a. ska främja professionalism och kvalitet. Inom teater påtalar konstnärlig kvalitet i Örebro länssteaters arbete. Inom musiken påtalar särskilt kvalitetsarbetet inom viss operaverksamhet och att hög kvalitet ska känneteckna Länsmusikens verksamhet i stort.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	I inledningen nämns generellt att frågan om konstnärlig kvalitet har lyfts alltmer senaste åren. "Konstnärlig utveckling och samarbeten över uttrycksformer" är en av regionens fem kulturpolitiska strategier för planperioden. Här lyfts också "konstnärlig förnyelse". Kvalitetsbegreppet nämns inte specifikt, men i skrivningarna framgår det implicit att kvalitet också kommer upp på agendan. Bland övergripande insatser inom scenkonsten sägs att man vill främja kvalitet och konstnärlig förnyelse. Inom filmen avser man att skapa ett kvalitets- och kompetensutvecklande nätverk. Se vidare i fråga 4.1 för fler exempel på insatser.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	I denna kulturplan skrivs det jämförelsevis mycket om konstnärlig kvalitet. Redan i förordet talar man om "konstnärlig kvalitetsutveckling". Konstnärlig kvalitet och nyskapande lyfts fram i den regionala kulturstrategin som något kulturnämnden ska förhålla sig till i alla beslut. Dock tas kvalitet och nyskapande upp sporadiskt i övrigt. T.ex. i avsnittet om dans talas det om att utveckla regionen till en "vital och nyskapande dansregion". I teateravsnittet talas det om att utveckla den konstnärliga kvaliteten – en utvecklingsinsats är att "inrätta teaterresidens för att utveckla kvaliteten". På musikområdet talas det om kvalitativt utvecklingsarbete genom bl.a. residensverksamhet och nyskriven musik.
TENDENSER	Ett centralt utvecklingsområde i kulturplanerna är konstnärlig kvalitet och förnyelse och det man ofta benämner som "nyskapande". Samtliga kulturplaner lyfter fram detta. Några planer har separata avsnitt om kvalitetsbegreppet. Kvalitet kopplas i flera planer direkt till professionalism och regionala kulturpolitiska mål som främjar de professionella kulturskaparnas villkor. De konstområden som oftast nämns i samband med kvalitetsbegreppet är bild och form samt film. Generellt tas kvalitetsfrågor ofta upp inom scenkonsten. Skåne lyfter även kvalitetsutveckling på litteraturområdet.

	3.4 Hur arbetar regionen med principen om armlängds avstånd?
DALARNA 2016-2018	Principen finns uttryckt på sidan 10 där det sägs att landstinget värnar om den. De konstnärliga och kvalitativa bedömningar som ska ske bör överlåtas till ämnesexperter och sakkunniga, däribland yrkesverksamma kulturskapare. Enligt punkterna på sidan 20 ska förvaltningen tydliggöra hur landstinget och länsinstitutionerna ska arbeta enligt principen om armlängds avstånd.
GÄVLEBORG 2016-2018	Kulturplanen saknar helt formuleringar om principen om armlängds avstånd.
SKÅNE 2016-2019	Principen om armlängds avstånd nämns inte i Region Skånes kulturplan.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Vad vi kan se nämns inte principen om armlängds avstånd alls i denna kulturplan.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Det är positivt att man i förordet till kulturplanen påpekar att principen om armlängds avstånd är viktig att värna. Men utöver detta saknas mer ingående skrivningar i planen om regionens policy kring principen under planperioden. T.ex. om kvalitetssäkring och oberoende referensgrupper i beslutsordningar.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Man tar upp principen om armlängds avstånd i generella ordalag i inledningen men det finns inga mer konkreta skrivningar i planen om hur regionen tänker applicera denna princip på sin regionala kulturpolitik under planperioden.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Principen lyfts fram förhållandevis mycket i denna plan. Det är positivt att man redan i förordet nämner principen – att det är "politikens ambition att verka på armlängds avstånd" för att kulturskaparna "driver den konstnärliga kvalitetsutvecklingen". Principen nämns också i avsnittet om den regionala kulturstrategin när man talar om konstens egenvärde och konstnärens frihet. Man påpekar att armlängds avstånd används "för att beskriva relationen mellan politiken, konsten och konstnären". I avsnittet om kulturnämndens stöd understryks att man ombesörjer att armlängds avstånd-principen råder mellan politiken och utövarna – att bedömningar kvalitetssäkras med externa resurser och att vissa stödformer helt administreras utanför kulturnämnden.
TENDENSER	Det är anmärkningsvärt att tre av sju kulturplaner inte nämner principen om armlängds avstånd alls. Det är också värt att notera att en av planerna (Västra Götaland) sticker ut väsentligt i denna fråga och nämner principen ett flertal gånger i olika sammanhang i kulturplanen. Även Dalarna lyfter fram principen mer än de övriga två, som kort och gott nämner att principen är viktiga att värna. Dalarna och Västra Götaland påtalar att principen ska appliceras på konstnärliga och kvalitativa bedömningar kring bl.a. regionala stödformer. Kvalitetssäkringar av beslut kan göras utanför regionala nämnder med oberoende referensgrupper såsom kulturskaparråd.

4 Kulturskapers villkor och regional konstnärspolitik

	4.1 Har kulturplanen ett separat avsnitt eller specifika formuleringar om kulturskapers villkor? Beskriver man en särskild regional konstnärspolitik? Exempel på konstnärspolitiska insatser?
DALARNA 2016-2018	Ja, på s.19-20, där det bl.a. finns en rubrik om "Samverkan, kulturskapare och omvärld" och "Stöd för yrkesverksamma kulturskapare". Under musikavsnittet på s.30 finns också ett avsnitt om "Kulturskaparnas situation" samt på s.39-40 i avsnittet Konst- och kulturfrämjande verksamhet under rubriken "Stöd för yrkesverksamma kulturskapare på scen, dans och konstområdet". Nytt efter remissversionen. Det finns konstnärspolitiska ambitioner, och planerade konstnärspolitiska insatser, t.ex: Inrätta fler artist in residence inom fler konstområden t.ex. för musiker på Folkmusikens hus, s.30. Stärka arrangörsledet. Sprida kunskap om professionella kulturskapers villkor. Rekommendationer om att följa arvodes- och ersättningsnivåer, t.ex. MU-avtalet Efterleva en procentregeln. Ambition att utöka Dalasinfoniettan från 28 till 35 musiker, s.30. Skapa möjligheter att anställa fler "artologer" (bildkonstnär/deltid som konstpedagog).
GÄVLEBORG 2016-2018	Det finns ett avsnitt på s.24 med rubriken Länets professionella kulturliv, som beskriver kulturskaparna som en viktig resurs för länets kulturliv. Deras villkor beskrivs dock inte närmare. Konstnärspolitiken beskrivs inte nämnvärt. De skrivningar som finns är "I arbetet med att ge de professionella kulturskaparna bättre förutsättningar bidrar region Gävleborg med fackkunskap inom olika konstområden". Detta utvecklas dock inte. Det sägs också att "de regionala kulturverksamheterna arbetar enligt villkoren i ramavtalet för konstnärers medverkans- och utställningsersättning (MU-avtalet)". På s.13 har det lagts till en punkt om att "utveckla residensverksamhet där de regionala kulturverksamheterna vistas på olika platser i länet under kortare perioder". Oklart dock om dessa i första hand riktar sig till kulturskapare. I avsnittet Kulturutveckling på sid 36 tas "vidareutveckling av stödformer till de professionella kulturskaparna" upp som en särskilt angelägen utmaning. I övrigt finns ambitioner inom ramen för KKN i form av stöd.
SKÅNE 2016-2019	Jämför fråga 3.1. Finns inget separat avsnitt. Men bland raden av kulturpolitiska strategier som man har för att nå målbilden i RUS finns "Förbättrade villkor för konstnärligt skapande". Här understryker man att professionella kulturskapare ska få lättare att verka och livnära sig på sitt yrke. I avsnittet om litteratur och serier påpekas att man vill förbättra villkoren för författare och serieskapare. I bildkonstavsnittet hävdas att man vill stärka villkoren för konstnärligt skapande och förbättra bild- och formkonstnärers arbetsmiljöer. MU-avtalet nämns som viktig del i att ge dessa konstnärer bättre villkor.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Ja, se även frågorna 3.3 och 3.1. Denna kulturplan har ett längre separat avsnitt om professionella kulturskapare och konstnärligt skapande. Ett av de regionala kulturpolitiska målen under planperioden handlar specifikt om förbättrade villkor för professionella kulturskapare samt konstnärlig kvalitet, mångfald och förnyelse. Man nämner en rad konstnärspolitiska insatser såsom kompetensutveckling, residensverksamhet och utveckling av resurscentra.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Ja, det finns ett särskilt avsnitt som heter "Fria professionella kulturskapare" där man specifikt lyfter fram förutsättningar för att vara kulturskapare i länet. Dock formuleras inga konkreta villkor eller policies. Man konstaterar att ett dynamiskt kulturliv i länet bygger på möjligheten för fria kulturskapare att få kulturuppdrag och kulturbidrag, och att samarbetet mellan kultur, näringsliv och forskning bör utvecklas. Konsulenternas främjandeuppdrag inom de olika konstarterna framhävs, bl.a. förbättra förutsättningar för professionella bildkonstnärer att utvecklas och leva på sitt yrke. Saknas ett eget avsnitt som övergripande tar upp konstnärspolitiken i länet.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Se även fråga 3.3. Ja, finns ett särskilt avsnitt om professionella kulturskapers villkor. Följande insatser påtalas: stärka den kulturella infrastrukturen för kulturskaparna i samverkan med kommuner och institutioner, bl.a. genom att implementera den sk regionala konststrategin för bildkonstområdet, genom att bevaka skäliga ersättningar, genom fler mötesplattformar för dialog med både kommuner, institutioner och kulturskapare, genom att skapa nya uppdragsöverenskommelser med kulturverksamheterna i regionen och genom bättre synliggörande för kulturskaparna och fler särskilda insatser inom respektive konstområde, bl.a. verksamhetsstöd och bidrag till professionella dansare.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Nej, finns inga särskilda avsnitt specifikt om kulturskapers villkor, men några formuleringar här och var som tar upp detta. T.ex. inom dansen nämns att de professionella dansaktörernas villkor har utretts under ett par år, och att man nu avser förbättra förutsättningarna för professionell dans. Inom bildkonst, teater och musik framhävs residensverksamhet för kvalitetsutveckling. Jämför även fråga 3.3.
TENDENSER	De två största regionerna Skåne och Västra Götaland saknar helt särskilda avsnitt om de professionella kulturskaparna och deras villkor i regionen, medan övriga fem kulturplaner har utförliga redogörelser om detta. Tendensen är tydlig att allt fler regioner i sina kulturplaner väljer att specifikt lyfta fram de yrkesverksamma kulturskaparnas förutsättningar och regionala satsningar på området. Vi noterar att konstnärspolitik som begrepp inte förekommer i någon kulturplan (jfr fråga 1.3), men att många konstnärspolitiska insatser tas upp och ofta konkretiseras ner på specifik konstområdesnivå i planerna, bl.a. inom dansen och bildkonsten. Skåne nämner även specifika satsningar på verksamma inom litteratur och serier. Satsningar på residensverksamhet nämns i flera planer.

	4.2 Tar man upp avtal och ersättningsnivåer för kulturskapare? Specifika målsättningar?
DALARNA 2016-2018	Ja, på sidan 20 under rubriken Stöd för yrkesverksamma kulturskapare anges att "Landstinget Dalarna rekommenderar länskulturinstitutioner, kommuner, studieförbund och andra arrangörer att följa gängse arvodes- och ersättningsnivåer, exempelvis MU, Stim och Författarförbundets prislister."
GÄVLEBORG 2016-2018	Nej, inte mer än att det endast hänvisas konkret till MU-avtalet, som det sägs att de regionala kulturverksamheterna arbetar efter. Se ovan under 4.1. Det står också på sidan 21 att regionen och kommunerna arbetar med konstinköp utifrån enprocentregeln.
SKÅNE 2016-2019	Ja, för att främja MU-avtalet inom bildkonsten ska regionen medverka till informations- och utbildningsinsatser för institutioner, kommuner och konstnärer inom bild och form. Man påpekar att regionen strävar efter att efterleva enprocentregeln för offentlig konst. Man vill verka för att författare som anlitas av skolor och bibliotek i kommuner arvoderas enligt Författarförbundets rekommendationer.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Ja, i avsnittet om professionella kulturskapare påpekas att en generell prioritering är ökad kunskap om skäliga ersättningsnivåer och arbetsvillkor. Målsättningen är att öka den allmänna medvetenheten om att ekonomiska villkor och möjligheter inom kulturområdet har betydelse för regional tillväxt och utvecklingen av kulturella och kreativa näringar i regionen (se även fråga 5.4). Men konkreta insatser för att uppnå detta framgår inte. Inom bild och form är målet att "utarbeta en plan för hur MU-avtalet på sikt ska tillämpas i regionens och kommunernas utställningsarenor". Står emellertid inget om enprocentregeln i denna plan.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	I avsnittet om kulturskapare nämns kulturuppdrag i länet och att man då följer gällande överenskommelser om rekommenderad ersättning. Länets konstkonsulent ska arbeta systematiskt med fortbildningar/workshops för att länets kommuner följer enprocentregeln samt att fler utställningsarrangörer följer MU-avtalet. Regionen ska före politiskt beslut i frågan utvärdera hur aktörer med regionala bidrag som åläggs följa MU-avtalet påverkas.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Bland annat påpekas det att ambitionerna för att förbättra de professionella kulturskaparnas villkor är att regionen bevakar och driver frågan och skäliga ersättningar, t.ex. att MU-avtalet följs av fler utställningsarrangörer och att författare får avtalsenliga ersättningar vid framträdanden på offentliga institutioner i regionen. Även insatser för främjande av tillämpning av enprocentregeln.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Ja, för att stimulera till nyskapande konstnärlig verksamhet i regionen ersätter kulturnämnden institutioner så att de kan följa MU-avtalet. I avsnittet om arkitektur, form och design påpekas att alla aktörer ska veta hur de kan arbeta efter enprocentregeln.
TENDENSER	När kulturplanerna tar upp avtal och ersättningsnivåer för kulturskapare handlar det genomgående främst om MU-avtalet och enprocentregeln inom bild och form-området. Flera tar också upp författarna och att regionen vill verka för att författare som framträder på offentliga institutioner arvoderas enligt praxis. Endast en enda kulturplan (Dalarna) nämner musikområdet och Stim. Och bara två kulturplaner utvecklar skrivningarna i saken till att resonera kring att ersättningsnivåer handlar om skäliga arbetsvillkor för professionella kulturskapare i regionen.

	4.3 Gör man satsningar på kompetensutveckling för yrkesverksamma kulturskapare i regionen?
DALARNA 2016-2018	Några tydliga kompetensutvecklingsprojekt för yrkesverksamma kulturskapare finns inte utöver att landstinget ska erbjuda kompetensutveckling inom företagskunskap till bl.a. kulturskapare (s.21) utifrån kultursektorns särskilda förutsättningar. Jämför fråga 5.4.
GÄVLEBORG 2016-2018	Nej, det sägs ingenting om detta. Däremot nämns i avsnittet Länets professionella kulturliv att "Kulturskaparna möter den regionala kulturverksamheten exempelvis via workshops, kompetensutveckling och som uppdragstagare". Det utvecklas dock inte i vilken form kompetensutveckling ges.
SKÅNE 2016-2019	Det sägs inget i kulturplanen om konkreta satsningar på kompetensutveckling. Men man påtalar vikten av kompetensutveckling rent generellt för att underlätta för professionella kulturskapare att verka och leva på sin konst. På filmområdet vill man främja utvecklingen av resurs- och kompetenscentra i olika delar av Skåne. Man lyfter också fram centrumbildningarna som viktiga resurscentra som implicit kan verka kompetensutvecklande inom bl.a. dans, bildkonst, form, fotografi och film. Man vill även stärka folkhögskolornas betydelse som utbildningsaktörer för det professionella kulturlivet i regionen.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Ja, under planperioden prioriteras särskilt bl.a. de professionella kulturskaparna och förbättrade villkor för dem. Man strävar allmänt efter kompetensutvecklande projekt för de professionella.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Vi finner inga särskilda skrivningar i planen om egna länsvisa insatser för kompetensutveckling för kulturskapare. Men se även fråga 5.4 – man planerar att skapa ett kulturellt innovationscenter med fokus på KKN, där bl.a. kompetensutveckling kan ske. Inom vissa konstområden finns satsningar som man lyfter fram som kompetensutvecklande, bl.a. inom länsteaterverksamhet, länsmusiken och residensverksamhet inom bild och form. Även interregionala filmsatsningen på Filmregion Stockholm-Mälardalen ska bl.a. verka kompetenshöjande.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Ja, man har inom scenkonsten som särskild prioritering under planperioden att genomföra ett gemensamt kompetensutvecklingsprogram för scenkonstens aktörer. Finns också ambition att skapa ett fungerande kvalitets- och kompetensutvecklande nätverk med regionens biografer.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Ja, inom scenkonsten lyfter man fram att Kulturakademien Trappan får ett nytt långsiktigt uppdrag för kompetensutveckling för både institutioner och fria grupper, och en särskild fortbildningssatsning inom dansen. Inom musiken avser man att starta ett Körcentrum Väst som ett kompetenscentrum för körlivet på alla nivåer. Man lyfter fram kollektivverkstädernas omfattande kursverksamhet och fortbildning inom bildkonsten. Olika residensverksamheter nämns som kompetensutvecklande projekt, bl.a. i Borås. Betonar särskilt att residens för videokonst bör utvecklas i hela regionen för att stärka området rörlig bild och video. Inom litteraturen nämns handlingsplanen 2013-15 och en utveckling av denna under planperioden för att stärka olika sorters stödformer.
TENDENSER	Det är blandat engagemang på området i de olika kulturplanerna. Några saknar helt skrivningar om kompetensutveckling för kulturskapare och nämner saken bara i förbigående, medan andra har specifika satsningar som man redogör för i detalj. Kompetensutvecklingen kopplas också till KKN-frågor och till allmänna folkbildningssatsningar i vissa regioner. Det är bara Västra Götaland som presenterar långtgående satsningar på regional kompetensutveckling för både institutioner och fria kulturlivet. Scenkonsten och filmen är de områden som främst berörs i regionerna. VGR lyfter även fram litteraturen. Skåne nämner även centrumbildningar och kollektivverkstäder som viktiga parter för kulturell kompetensutveckling i regionen.

	4.4 Hur är balansen mellan satsningar på professionella kulturskapare och amatörkulturen?
DALARNA 2016-2018	Eftersom Dalarnas kulturplan är en kultur- och bildningsplan finns det av naturliga skäl ganska stort fokus på folkbildning och amatörkultur. Svårt att säga dock om det skett på bekostnad av det professionella kulturlivet i regionen.
GÄVLEBORG 2016-2018	Eftersom amatörkulturen är väl utbredd i Gävle och regionen har ett mycket stort antal amatörkulturforeningar tar civilsamhället en ganska stor plats i planen. Den första punkten i den regionala kulturpolitiken i Gävleborg handlar t.ex. om att stärka folkbildning och folkrörelse.
SKÅNE 2016-2019	I Skånes kulturplan hittar vi inga särskilda skrivningar om amatörkulturen. Positivt i ett KLYS-perspektiv är att planen överlag fokuserar på de professionella kulturskaparna och deras villkor.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Planen saknar särskilda avsnitt om det ideella kulturlivet, civilsamhället resp. amatörkulturen. Det är svårt att bedöma balansen mellan professionella och amatörer i Västerbottens regionala kulturpolitik. Tonvikten ligger på satsningar på de professionella, vilket självfallet är positivt i ett KLYS-perspektiv, men likt vissa andra kulturplaner vore det önskvärt med redogörelser för satsningar på amatörkulturlivet och om samverkan mellan detta och det professionella kulturlivet i regionen.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Balansen mellan dessa framstår som dynamisk och bra. I kulturplanen lyfter man redan i förordet fram vikten av både den professionella kulturen och amatörkulturen för stimulansen av det egna skapandet och ökat deltagande i kulturlivet. På flera ställen i planen nämns särskilda satsningar på amatörkultur. Det är positivt att man betonar skillnaderna mellan professionella kulturskapare och amatörer och på så vis förtydligar deras olika roller och samverkan mellan dem i det regionala kulturlivet. I avsnitten om teater och musik tar man specifikt upp insatser för amatörteater resp. amatörmusik. Det finns även en regional amatörteaterkonsulent. Inom filmen har man som utvecklingsmål att etablera mötesplatser mellan amatörer och professionella för att underlätta för talanger att närma sig proffsnivå.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Planen saknar särskilt avsnitt om amatörkulturen men har avsnitt om det ideella kulturlivet, civilsamhället och hembygdsforeningar. Man poängterar insatser för kulturarrangemang, ett område där det kommunala och regionala ansvaret möts. Här kan den regionala nivån stimulera bl.a. amatörkulturella verksamheter utanför institutioner genom arrangörsgaranti och produktionsstöd. Någon särskild balans eller koppling mellan de professionella kulturskaparna och amatörkulturen framgår inte av skrivningarna i kulturplanen, förutom stöd till både fria teatergrupper och amatörteater. Kan också nämnas att man vill satsa på talangutveckling bl.a. inom film i regionen.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Sägs inte något specifikt om amatörkulturen. Men satsningen på ett Körcentrum Väst omfattar både proffs och amatörer.
TENDENSER	Svårt att säga något generellt om balansen, då det ser ganska olika ut. Några av kulturplanerna har särskilda avsnitt eller skrivningar specifikt om amatörkulturen i regionen. Andra har avsnitt specifikt om folkbildning, civilsamhället eller ideella kulturlivet, medan vissa kulturplaner helt saknar skrivningar om amatörkulturen. De två största regionerna säger minst om amatörkulturen. Örebro län har de mest utförliga redogörelserna om området, och inte minst om relationen mellan professionell nivå och amatörnivå inom kulturlivet.

5 Kulturell infrastruktur

	5.1 Skriver man något specifikt om satsningar på kulturell infrastruktur, t.ex. digitalisering?
DALARNA 2016-2018	Ja, en hel del satsningar för att nå barn och unga, t.ex. vill man skapa mötesplatser där barn och unga bl.a. kan möta yrkesutövande kulturskapare och s k kulturbuss (s.17-18). Stärka arrangörsledet på olika sätt, t.ex. verka för att en samordnande nationell kraft inom musikområdet skapas med ansvar för att erbjuda förstklassiga musikproduktioner på turné genom landet. Digital utveckling på teaterområdet beskrivs på sid 26 och en del prioriteringar för Dalateatern som handlar om att utveckla infrastrukturen. Planer på att musikscenen Dalhalla ska lyftas in i samverkansmodellen.
GÄVLEBORG 2016-2018	Det finns ett ganska utförligt avsnitt om digitaliseringens möjligheter och utmaningar där några utvecklingsuppdrag står listade; t.ex. vidareutveckling av webbans möjligheter till öppenhet och dialog och bidra till ökad delaktighet och att överbrygga klyftor genom att tillhandahålla kompetens och i viss mån resurser. Detta konkretiseras inte närmare. Regionen vill också utveckla de befintliga arrangörsnätverken och söka former för arrangörskap som angår fler grupper. Vidare vill regionen samverka med kollektivtrafiken för att på ett bättre sätt öka tillgängligheten till Gävleborgs kulturliv, samt utveckla residensverksamhet på olika platser i länet under kortare perioder.
SKÅNE 2016-2019	Ja, Skånes kulturplan tar upp frågor om kulturell infrastruktur på flera ställen. Kulturell infrastruktur är den första i raden av kulturpolitiska strategier för att nå de kulturpolitiska målen och främja RUS. "Ökad användning av digitaliseringens möjligheter" är en annan av dessa strategier. Främst inom filmen lyfts digitaliseringens stora betydelse. Regionen vill verka för en stark infrastruktur för film och rörlig bild. Inom scenkonsten framhävs en god befintlig infrastruktur som man vill utveckla bl.a. genom förbättrade arrangörsstrukturer. Specifikt påpekas att dansområdets infrastruktur behöver utvecklas, t.ex. förbättra produktionsförhållanden och stödstrukturer för fria koreografer.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Kulturkonsulenterna ska främja tillgången till professionell kultur i regionen och stärka dialogen mellan olika aktörer och mellan kulturskapare och publik. Man vill stärka arrangörsutvecklingen i regionen. Turné- och arrangörsstöd inom scenkonsten ska kompensera för de långa avstånden i regionens glesbygd. Vaga formuleringar om digitalisering. Man vill stärka allmän digital kompetens och stötta insatser för ökad digital delaktighet i regionen.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Rubriken "kulturell infrastruktur" saknas men infrastrukturen belyses översiktligt och bra. Genomgående lyfts betydelsen av den. I förordet påpekas att länets kulturinstitutioner är stabila nav med hög kvalitet i kulturlivet. Generellt stor vikt fästs vid kulturkonsulenterna och deras främjandearbete inom de olika konstområdena. Påpekas att man arbetar med att stärka infrastrukturen inom kulturen så att mångfald, tillgänglighet och delaktighet ska öka, och då också konkret gynna arbetsmarknaden för fria professionella kulturskapare och tillvarata deras kompetens i länet. Man talar om satsning på kollektivtrafik, kulturgaranti, arrangörsnätverk, residensverksamhet och digitalisering av infrastrukturen.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Kulturfrämjande regionalt arbete genom regionala resurspersoner/konsulenter inom en rad konstområden. Man avser permanenta den regionala dansplattformen samt filmtalangsatsningen Eastwood. Stärka strukturer kring kulturarrangörer, bl.a. bättre stödformer och kompetensutveckling för arrangörer. Utveckla samverkan mellan institutioner och professionella kulturskapare i regionen. Digital agenda för regionen. Prioriterad insats under planperioden är att öka digital kompetens och delaktighet hos invånarna och då särskilt nyanlända. Utveckla bredbandsnätet i glesbygden. Ökad digital tillgänglighet av scenkonst. Förbättra möjligheten till att ta del av kultur i hela regionen genom kollektivtrafiken. Biblioteken ska utvecklas mer till kulturcentra och mötesplatser.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Man har ett eget avsnitt om den kulturella infrastrukturen i regionen. Här presenteras kartor och listor med en översikt över institutioner och verksamheter i regionen som får stöd från kulturnämnden. Man påtalar även att den kulturella infrastrukturen innefattar 3-åriga kulturstrategiska utvecklingsstöd samt stöd till det fria kulturlivet och betydelsen av detta för den s k "kulturpolitiska infrastrukturen". Det finns även särskilt digitaliseringsstöd. Inom filmen stärker man infrastrukturen för produktion samt digitaliseringen av biografer. Inom musiken ska man utveckla digitaliseringen för distribution av bl.a. konserter och operor samt för ökad interaktivitet.
TENDENSER	Kulturell infrastruktur får mycket utrymme i kulturplanerna och ofta egna avsnitt. Satsningar på digitalisering lyfts fram särskilt i de flesta planerna. Det handlar både om ökad interaktivitet och delaktighet på kulturområdet och konkret spridning av kulturupplevelser via digitala biografer och utbyggt bredband. Andra saker som prioriteras är tillgänglighet till kultur för glesbygden genom kulturspecifika satsningar på kollektivtrafiken eller särskilda arrangörs- och turnéstöd inom scenkonsten. Man kopplar också satsningar på den kulturella infrastrukturen till ökad regional sysselsättning för professionella kulturskapare.

	5.2 Exempel på regionens utbud av mötesplatser/arbetsplatser för professionella kulturskapare
DALARNA 2016-2018	Mycket har redan nämnts ovan, som Dalateatern, Folkmusikens hus, Avesta Art, artist in residence. Det anges att kulturverksamheterna, Musikkonservatoriet och landstingets folkhögskolor ska stärka sin samverkan med kulturskapare och stimulera kulturskapares nätverkande, med särskild hänsyn till nyinflyttade. Detta konkretiseras dock inte närmare.
GÄVLEBORG 2016-2018	Folkteatern, Gävle konserthus, Gävle konstcentrum, residensverksamheter m.m. Inom ramen för KKN vill man skapa mötesplatser mellan professionella kulturskapare, offentlig sektor, näringsliv, akademi och samhälle.
SKÅNE 2016-2019	Skåne är stort och har ett stort antal kulturinstitutioner, bl.a. tre professionella symfoniska orkestrar, stadsteatrar i en rad städer, många fria teatergrupper, danskompanier, filmresurscentra, bibliotek med scener för både författare och andra kulturskapare. Flera olika centrumbildningar för olika konstområden. Folkhögskolor, universitet och högskolor. Film i Skåne, Musik i Syd m.fl.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	NorrlandsOperan, Danscentrum Norr, Västerbottensteatern, Giron sámi teáhter, Norrscen, fyra friteatrar anslutna till Teatercentrum Norra, Västerbottens museum, Museum Anna Nordlander, Forskarrum Nordanå, Skellefteå museum, Länsbiblioteket, kommunala bibliotek, Konsthantverkcentrum, Kulturmejeriet i Röbbäck, Ricklundsgårdens ateljéer, Film i Västerbotten, Film pool Nord
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Länsmusiken, Örebro länsteater, läns museet, Örebro konsthall, Konstnärernas kollektivverkstad i Örebro, Teater Martin Mutter, Bio Roxy, Örebro stadsbibliotek, folkbiblioteken i kommunerna, kultur- och musikskolor, folkhögskolor, universitet. Kulturaktörer med professionell nivå utanför centralorten som t.ex. Stadra Teater i Nora och Opera på Skäret i Ljusnarsberg.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Östgötamusiken, Norrköpings Symfoniorkester, Vadstena-Akademien, Östergötlands museum, Östgötateatern, Film i Öst, biblioteken i kommunerna, Teater Shakespeare på Gräsgården (SHPG), ett tiotal fria professionella teatergrupper
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Se även fråga 5.1. Kulturplanen har ett avsnitt med kartor och listor med en översikt över institutioner och verksamheter i regionen som får stöd från kulturnämnden. Antalet mötesplatser och institutioner är alltför stor för att lista i denna rapport. Bl.a. centrumbildningar och kollektivverkstäder lyfts fram som särskilt viktiga för det s k fria professionella kulturlivet. Man nämner också specifikt att man ska utveckla det man kallar "den nya verksamheten i Angered" för att stärka integration och konstutveckling samt utbildning.
TENDENSER	Alla utom en av regionerna har stora orkestrar med nationellt uppdrag, vilket gör orkestern till ett viktigt nav för det professionella kulturlivet och kulturarbetsmarknaden på flera olika nivåer i respektive region. Centrumbildningarna har viktiga roller främst i de storstadsdominerade regionerna Skåne och Västra Götaland. Bibliotek och länsteatrar utgör stommen för de regionala kulturmötesplatserna i regionerna. Inom bild och form-området är konstnärliga kollektivverkstäder viktiga mötesplatser. Läns museer har olika sorters satsningar på den samtida bildkonsten och därmed olika roller som mötesplatser för kulturskaparna i olika regioner.

	5.3 Balansen mellan regionala kulturinstitutioner och det fria kulturlivet.
DALARNA 2016-2018	Det finns försök till balans, och förståelse och vilja att lyfta fram och stärka även det fria kulturlivet i regionen. Detta märks inte minst i att samrådet med professionella kulturskapare är inriktat på de <i>fria</i> kulturskaparna. Det fria kulturlivets röst och perspektiv kommer därmed fram i kulturplanarbetet.
GÄVLEBORG 2016-2018	Finns några starka kulturinstitutioner som t.ex. Gävle symfoniorkester och Folkteatern. Det står inte så mycket i planen om det fria professionella kulturlivet, utan främst om folkbildning och folkrörelser.
SKÅNE 2016-2019	Det är en bra balans i kulturplanen mellan institutioner och fritt kulturliv. Överlag uppmärksammas det oberoende kulturlivet ganska mycket. Man har en egen underrubrik i scenkonstavsnittet som handlar om att främja samverkan mellan institutioner, fria scenkonsten, musiken och kommunerna. Påpekas att samverkan och dialog mellan olika parter behöver förbättras, framförallt förtydliga kommunernas ansvar för scenkonstens spridning.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Man lyfter fram de fria professionella kulturskaparna i denna kulturplan och visar på en medvetenhet om att balansera deras intressen jämte de regionala kulturinstitutionerna. Man påpekar vikten av mötesplatser för det fria kulturlivet och har som ambition under planperioden att öka samverkan mellan institutioner och fria kulturskapare bl.a. för ökade kompetensutvecklingsmöjligheter.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Balansen mellan institutionerna och fria kulturlivet är till synes bra. De fria professionella kulturskaparna lyfts flera gånger i särskilda avsnitt och man återkommer till att samverkan mellan de fria och institutionerna skapar en rörlighet i kulturlivet som skapar god tillgänglighet. Man påtalar satsningar på att utveckla arrangörskap och kulturella mötesplatser i hela länet.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Generellt får det fria kulturlivet och professionella kulturskapare mycket utrymme i kulturplanen. Östergötland har jämförelsevis mycket fokus på kulturskaparna och deras roll för den regionala kulturutvecklingen i stort. En särskild utvecklingsinsats under planperioden är att utveckla strategi för samverkan mellan institutioner och fria professionella kulturskapare.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Överlag talas det mycket i planen om det fria kulturlivet. Och om att balansera och dra nytta av korrelationen mellan institutionerna och det fria kulturlivet. Det finns en medvetenhet hos kulturnämnden om nyttan av samverkan här. Man vill öka möjligheten för fria scenkonstnärer att turnera och öka de fria teatergruppernas verksamheter genom att Regionteater Väst utvecklas som resurscentrum. Man påtalar centrumbildningarnas och kollektivverkstädernas roller som resurscentra. Man vill öka det fria musiklivets och institutionernas rörlighet i regionen.
TENDENSER	Regionerna framvisar i sina kulturplaner en medvetenhet om att balansera olika intressen inom det regionala professionella kulturlivet. Många påtalar rent konkret samband och förhållanden mellan regionala institutioner och fria kulturskapare, och att man under planperioden avser att bl.a. skapa kulturella mötesplatser och stärka kompetensutveckling för kulturskapare. Scenkonsten är det område som sakfrågorna och satsningarna främst handlar om.

	5.4 Särskilda insatser för egenföretagande inom kultur – regionala KKN-satsningar?
DALARNA 2016-2018	Ja, beskrivs på sid 20. Landstinget ska bevaka och bidra till utvecklingen inom KKN regionalt, nationellt och på EU-nivå, vara en aktiv part i regionala projekt som berör KKN-området samt erbjuda kompetensutveckling inom företagskunskap till kulturskapare, ideella och idéburna organisationer och bildningsverksamhet. Jämför fråga 4.3.
GÄVLEBORG 2016-2018	Ja, dessa beskrivs på sid 14-15, där följande utvecklingsuppdrag finns listade: - Vidareutveckla arbetet med att skapa goda förutsättningar för de kulturella och kreativa näringarna i Gävleborg - Skapa mötesplatser mellan professionella kulturskapare, offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle - Vidareutveckla arbetet med olika alternativa stödformer - Involvera länets kulturarvsinstitutioner
SKÅNE 2016-2019	Region Skåne har en särskild strategi och handlingsplan för de kulturella och kreativa näringarna som gäller t o m 2019 och som harmonierar med EU:s program Creative Europe. Man har i kulturplanen ett särskilt avsnitt om KKN och framvisar starka ambitioner att utveckla området under planperioden, bl.a. vill man kartlägga KKN bättre, öka kunskapen, synliggöra branschen mer, stärka kluster och inkubatorer.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Har ett eget avsnitt om KKN. Dock saknas konkreta utvecklingsmål i planen. Man avser att följa upp en handlingsplan för KKN som gjorts för perioden 2011-2015. KKN i Västerbotten kopplas mycket till kulturmiljöer och besöksmål. Se även fråga 4.2: En regional målsättning är att öka den allmänna medvetenheten om att ekonomiska villkor och möjligheter för verksamma inom kulturområdet har betydelse för regional tillväxt och utvecklingen av kulturella och kreativa näringar i regionen.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Se även fråga 4.3. Har ett eget avsnitt om KKN. Här problematiseras förhållandet mellan kultur och näring. Man understryker att flera av länets kulturkonsulenter har tydliga uppdrag mot näringen och genomför återkommande fortbildningar för att stärka perspektivet. I samarbete med Örebro universitet och Örebro kommun planerar man att skapa ett kulturellt innovationscenter med fokus på kulturella och kreativa näringar. Nästa steg är "en reell mötesplats för kreativa kulturskapare med innovativa idéer".
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Har ett eget avsnitt om KKN. En utvecklingsinsats under planperioden är att skapa en regional plattform för fortsatt och förnyat utvecklingsarbete med kulturella och kreativa näringar. Ambitioner att samordna KKN-branschen med den struktur för regionalt företagsfrämjande som finns inom East Sweden Business Region.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Man har i kulturplanen ett särskilt avsnitt om KKN och framvisar starka ambitioner att utveckla området under planperioden. Vill ha en dialog både nationellt och med andra regioner för att stärka KKN regionalt och interregionalt. Man vill stimulera befintliga kultursystem och inspirera till nya på mindre orter som kombinerar kultur- och näringsverksamheter med utgångspunkt i det konstnärliga verket. Påpekar sitt regionala KKN-handlingsprogram 2014-16. Man vill stärka design som näring genom att utveckla arbetet med att koppla ihop designer med producenter. Kultur i Väst samarbetar med Musikcentrum Väst för att med ett musikerkooperativ stärka musikexporten.
TENDENSER	En allmän tendens är att KKN-frågor nu sätts högt på agendan i de regionala kulturplanerna. Merparten av planerna har egna avsnitt om KKN och utförliga redogörelser för konkreta satsningar och samverkan mellan regionalt kulturliv och näringsliv. Intressant att flera regioner problematiserar och nyanserar förhållandet mellan kultur och näring i sina kulturplaner, och lyfter fram vikten av kulturens och konstens egenvärde. Flera regioner vill skapa mötesplatser för att stärka och synliggöra KKN-frågor, och pekar även på interregional samverkan och särskilda stödformer för att stimulera KKN.

	5.5 Samarbeten med andra regioner – konkreta exempel på interregional verksamhet?	5.6 Regionala satsningar på nationella och internationella samarbeten?
DALARNA 2016-2018	Ja, främst med grannlänen, t.ex. om utvecklingsfrågor inom vissa konstarter eller mellan konstgenrer. T.ex. vill Dalarna utveckla former för samarbete med organisationer och regionala musikinstitutioner i Gävle-Dalarna för att utveckla och samordna barn- och ungdomsverksamhet.	Ja, Dalarna vill utveckla såväl nationella, som internationella samarbeten. Dalasinfoniettan har ett nationellt uppdrag. Ethno, internationellt folk- och världsmusikprojekt för ungdomar, Folkmusiken huvudman. Dalateatern är aktiv samarbetspart i "Teaterslingan", ett utbyte mellan Sverige och Finland. Samarbete med Hedmarks Fylke i Norge genom svensk-norsk gränskommitté. Anslutit sig till Icorn, via Mora Folkhögskola, värd för en fristadsförfattare.
GÄVLEBORG 2016-2018	Det står i princip ingenting i kulturplanen om interregionala samarbeten.	Det står i princip ingenting om nationella och internationella satsningar. På sid 7 finns dock ett avsnitt om EU-perspektiv och EUs kulturprogram Kreativa Europa.
SKÅNE 2016-2019	Planen presenterar inga konkreta interregionala samarbeten, men en av de regionala strategierna är "Stimulans av det interregionala, internationella och interkulturella samarbetet" Musik i Syd är exempel på regional verksamhet som omfattar både Skåne och Kronobergs län.	Se 5.5. Inga konkreta satsningar presenteras men man har en formell strategi för detta under planperioden.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	- Producent- och turnésamverkan mellan de fyra länen i Norrland bl.a. genom nätverket Norrscen. - Länsöverskridande filmsamarbeten.	Eget avsnitt om internationalisering. - Kulturkonsulenterna utvecklar internationella samarbeten. - Nationella och internationella samarbetsprojekt inom dans mellan unga koreografer. - Stärka samarbetet med det samiska samnordiska filmnätverket.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Man har "femlänssamverkan" och chefsnätverk med Västmanland, Sörmland, Uppsala och Stockholms län. Samverkar i bl.a. biblioteks- och arrangörskapsfrågor samt ett årligt kulturting. Interregionala samarbeten inom musiken med orkestrar i Göteborg och Stockholm. Filmregion Stockholm-Mälardalen.	Regionbildningen underlättar för internationella samarbeten. Formellt utvecklingsmål under planperioden är att utveckla internationell samverkan inom kulturen ihop med flera aktörer. Har skapat ett särskilt internationellt stipendium.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Finns inga särskilda skrivningar i planen om detta. Interregional musiksatsning med Gotland under 2016. Erfarenhetsutbyte 2014-15 med Jönköpings län och Sörmland kring framtida regional utvecklarroll. Fler samarbeten med regionala riksteaterföreningar i Mellansverige.	Det saknas helt särskilda skrivningar i planen om internationella samarbeten.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Se även fråga 5.4. Interregionala satsningar för att utveckla kulturella och kreativa näringar.	Man har både ett eget avsnitt om internationell utveckling och samverkan samt ett avsnitt om EU. Kulturnämnden har fastställt "Riktlinjer för ökad internationalisering" med fyra huvudmål. Nämner samarbeten med Litauen, Brasilien, USA, England och Tyskland. Satsning på musikexport i samarbete med Musikcentrum Väst.
TENDENSER	Väldigt skiftande mellan de olika regionerna i satsningar på kultursamarbeten med andra regioner. Tre av planerna saknar helt skrivningar om det interregionala, medan någon har skrivit in det i sina regionala strategier för planperioden.	Internationella satsningar överskuggar nationella. Påpekas att landstingets ombildning till region har underlättat för internationella samarbeten. Tre av planerna skriver i stort sett ingenting om internationell samverkan, medan övriga gör utförliga beskrivningar av satsningar under planperioden.

6 Sammanfattning

	6.1 Har man tagit till sig av KLYS remissyttrande?
DALARNA 2016-2018	Ja, något. Man har t.ex. ändrat begreppet konstnär till kulturskapare på en rad ställen. Man tydliggör också vad en artolog är och att det i första hand handlar om bildkonstnärer.
GÄVLEBORG 2016-2018	Ja, något. Bl.a. har regionen lyft in kulturens egenvärde i de regionala kulturpolitiska utgångspunkterna på sidan 5. Efter remissversionen har också ett nytt övergripande mål lagts in om att "öka tolerans och mångfald". Sedan remissversionen har rubriken Identifierade utvecklingsbehov bytt namn till Utvecklingsuppdrag.
SKÅNE 2016-2019	Ja, på flera ställen har man tagit till sig konkret av KLYS remissvar och ändrat begrepp och t.ex. i inledningen förtydligat vad som menas med professionella kulturskapare. Man har lagt till en formulering om att kulturens egenvärde är en självklar utgångspunkt för regionens kulturpolitik.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Ja enligt kort kommentar från regionen, men i skrivande stund oklart exakt vad. Man kommer att göra en särskild sammanställning med utförligare kommentarer till var och en som lämnat remissvar. Oklart när denna ska redovisas.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Ja, man har i efterhand gett en kommentar om att man rent allmänt beaktat flera av KLYS synpunkter, men att det konkret främst gäller delar av målen inom bild och form-området. Man har också tagit intryck av KLYS förslag till konstområdesövergripande samråd och la till en skrivning i kulturplanen om att under planperioden inrätta en sådan samrådsgrupp i samverkan med KLYS.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Ja, man har gjort en särskild sammanställning över inkomna remissvar med kommentarer till alla som svarat, och man har tagit intryck av många av KLYS påpekanden. Bl.a. har man korrigerat inkonsekvent begreppsblandning och använder nu t.ex. genomgående "professionell kulturskapare". Man ser över skrivningen om armlängds avstånd. Man förbättrar samverkan mellan institutioner och fria professionella kulturskapare. Man ser över litteraturområdet och ersättningar till författare. Man ser över konststrategin och bildkonstens ersättningar och avtal. Man ser över skrivningar om genusperspektiv inom filmen. (Fotnot: Trots att man påstår att man beaktat KLYS påpekande om starkare skrivning om kulturens egenvärde så saknas en sådan i slutversionen av kulturplanen.)
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Nej, inte vad vi kan se.
TENDENSER	Alla utom Västra Götaland tycks ha tagit intryck av KLYS remissvar och gjort konkreta ändringar därefter. KLYS har fått genomslag för en renodling av begrepps användningen i synnerhet när det gäller begreppet "professionell kulturskapare". Även skrivningar om kulturens egenvärde, samråd med kulturskapare samt armlängds avstånd-principen har tillkommit i och med att KLYS förordat det.

	6.2 Hur ser balansen ut mellan visionära utvecklingsmål och konkreta insatser under planperioden?
DALARNA 2016-2018	Tveksamt om Dalarna kommer att kunna förverkliga allt det som aviseras i kulturplanen, med tanke på länets dåliga ekonomi och aviserade nedskärningar. De särskilda utvecklingsbidrag som fanns under perioden 2013-15, <i>hoppas</i> man kunna bibehålla och utveckla. Det anges redan i kulturplanens inledning att det kan bli svårt att uppfylla de mål och prioriteringar som finns.
GÄVLEBORG 2016-2018	Som i många andra kulturplaner finns det många visionära utvecklingsmål, men inte så många konkreta insatser. Många av de s k utvecklingsuppdragen är ganska vagt formulerade.
SKÅNE 2016-2019	Det visionära dominerar genomgående. Man listar punkter som man "vill" göra istället för att skriva "ska göra". Dock påpekas i inledningen att kulturplanen inte är resurssatt och därför inte har samma konkretion som en handlingsplan. Man ska konkretisera och resurssätta satsningar i årliga verksamhetsplaner.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Västerbottens kulturplan framstår som relativt konkret, även om en rad s k utvecklingsområden låter mer som visionära utvecklingsmål. Man har ofta ett resonerande textinnehåll som pedagogiskt redogör för hur de planerade insatserna ska gå till och i vilket konkret sammanhang man vill genomföra dem. De fyra regionala kulturpolitiska målen är tydliga och har s k insatsområden punktvis listade. Jämfört med andra kulturplaner är detta ambitiöst utarbetat.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Det konkreta dominerar i denna kulturplan. Man redogör ofta klart och tydligt vad man avser att göra för insatser under planperioden. Liksom Östergötlands känns Örebro läns kulturplan förankrad i det regionala kulturlivet på ett jordnära sätt, där det visionära går hand i hand med handlingsplanerna och ger en heltäckande problembild av kulturen i regionen i högre grad än många av de övriga planerna.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Östergötlands kulturplan är på det stora hela mer konkret än visionär med en rad konkreta utvecklingsinsatser som man ämnar göra under planperioden. Jämfört med vissa andra kulturplaner så framstår denna som mycket jordnära och pragmatiskt inriktad.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Man listar s k utvecklingsinsatser inom varje verksamhetsområden. Dessa insatser är varierande grad konkreta och visionära, men tyngdpunkten ligger på det konkreta i planen. Inledningsvis påpekas att planen samverkar med andra policybeslut, visionsdokument samt delregionala och kommunala kultur- och handlingsplaner.
TENDENSER	Kulturplanerna skiljer sig ganska markant sinsemellan när det gäller kulturpolitiska visioner och konkreta insatser. Tendensen är att man tycks göra som man själv vill med kulturplanen som dokument i sig, och att olikheterna i upplägg är fler än likheterna. Somliga planer liknar varandra i att följa normen om att vara redovisande av sitt regionala kulturliv ner på detaljnivå, medan andra planer mer håller sig till övergripande perspektiv på kulturlivet, främst de största regionerna Skåne och Västra Götaland, som dock skiljer sig åt ganska mycket.

	6.3 Hur är helhetsintrycket och vad sticker ut i den här kulturplanen?
DALARNA 2016-2018	På många sätt en ambitiös kulturplan som innehåller konstnärspolitiska visioner och konkreta förslag. Det är dock en kultur- och bildningsplan, vilket är unikt för Dalarnas plan för 2016–2018. Skälen för detta anges i avsnitt 4 på s.7. Dalarna vill integrera bildningen i den infrastruktur som skapats i spåren av samverkansmodellens dialogmöten med kommuner, civilsamhälle och kulturskapare. Bildning är också en demokratifråga och sedan 2014 har kultur- och demokratifrågorna placerats på samma departement med gemensam minister. Folkbildningen och kulturen ryms inom samma förvaltning på landstinget Dalarna. Också hänvisning till forskaren Tobias Harding. Betoning på "fria" professionella kulturskapare. Ambitiösa samråd med kulturskapare enligt KLYS-modell, offentliga minnesanteckningar.
GÄVLEBORG 2016-2018	Kulturplanen är inte så omfattande och saknar i ett KLYS-perspektiv utvecklande resonemang kring insatserna för regionens professionella kulturliv under planperioden. Planen ger ett blandat intryck, bitvis ambitiöst formulerat, men med ett inkonsekvent upplägg som gör helheten svårgräpbar. Positivt är bl.a. att kulturplanen innehåller ett särskilt avsnitt om kvalitet, vilket är ganska unikt, men i övrigt ändå ganska lite om vad man vill göra för att förbättra kulturskapares villkor i regionen. Förvånansvärt lite sägs om interregionala, internationella eller nationella satsningar jämfört med många andra regioners kulturplaner. Principen om armlängds avstånd nämns inte överhuvudtaget.
SKÅNE 2016-2019	Region Skånes kulturplan framstår på det stora hela som diffus och svårare att analysera än vissa andra kulturplaner. Den är mindre konkret om insatser och mer visionärt planerande till sin karaktär. Den har inkonsekventa inslag av konkretion när man inom somliga konstområden presenterar detaljerade åtgärdsförslag trots ett i sin helhet mer översiktligt kulturpolitiskt visionsdokument. Planen kommer med mer allmängiltiga budskap än vägledande utvecklingsinsatser för kulturlivet i regionen, såsom att kulturen ska främja demokrati, eget skapande och deltagarkultur. Tillgänglighet är ett ledord i framställningen framför utveckling av förutsättningarna för att skapa innehållet.
VÄSTERBOTTEN 2016-2019	Västerbotten har i ett KLYS-perspektiv en mycket bra kulturplan. Ett av de regionala kulturpolitiska målen är att främja de professionella kulturskaparna och konstnärlig kvalitet och förnyelse. Det som sticker ut med denna kulturplan är just detta starka fokus på de professionella kulturskaparna och kulturens egenvärde. Till och med då man tar upp KKN-frågor betonas kulturens egenvärde, vilket är ovanligt jämfört med andra kulturplaner. Dock saknar vi utvecklande formuleringar eller särskilda avsnitt om konstnärlig kvalitet. Helhetsintrycket blir trots allt blandat då vi även saknar ett utförligt avsnitt om samrådsarbetet samt skrivningar om principen om armlängds avstånd i regionen.
ÖREBRO LÄN 2016-2019	Helhetsintrycket är att planen är fyllig och ambitiös, men med vissa oklarheter i upplägget. Olika områden inom den regionala kulturpolitiken behandlas på flera olika ställen och det är svårt att få en samlad bild av planerade insatser inom respektive samhällsområde och konststart. Men det är ändå tydligt att regionen som man hävdar i planen satsar på konkretisering av de kulturpolitiska insatserna under planperioden. Jämfört med t.ex. Skånes och Västra Götalands kulturplaner är Region Örebro läns plan väsentligt mer detaljerad och handlingsinriktad. På det stora hela andas planen en optimism inför nya samråd och samverkan mellan länets institutioner, näringsliv, forskning och fria kulturliv.
ÖSTERGÖTLAND 2016-2019	Det är en i flera avseenden välgjord kulturplan med tydlighet i det mesta och ett upplägg som är lätt att orientera sig i. Vi saknar dock särskilda skrivningar eller avsnitt om kulturens egenvärde liksom om interregionala och internationella samarbeten. Det är positivt att man i slutet bifogar en bra översikt över dialogarbetet som ligger till grund för framtagandet av planen. Det som sticker ut särskilt är kulturskaparsamrådet och att Östergötland ger de professionella kulturskaparnas villkor ett eget avsnitt. Slutligen vill vi lyfta fram regionens transparens i sitt remissarbete och en utmärkt separat remissammanställning med kommentarer till de olika remissvaren man fick in.
VÄSTRA GÖTALAND 2016-2019	Om än väldigt kort med tanke på regionens storlek och i jämförelse med flera andra kulturplaner så har Västra Götaland gjort en välformulerad och väldisponerad kulturplan med tydligt fokus på kulturpolitikens arbetssätt och strukturer, och med redogörelser för såväl regional samhällsutveckling som konstnärspolitiska perspektiv på kulturen. Man har valt bort detaljerade redogörelser för regionens kommuner och institutioner, vilket de flesta andra planer innehåller. En sak som sticker ut är översikten över regionens kulturella infrastruktur med kartor och institutionslistor.
TENDENSER	Vi ser att Skånes och Västra Götalands kulturplaner sticker ut som mer kortfattade, visionära dokument med generella riktlinjer och övergripande regionala kulturperspektiv. Dessa två planers avsiktligt större penseldrag kontrasteras av framförallt kulturplanerna för Dalarna, Östergötland och Örebro län, där man har mer detaljerade och konkreta genomgångar av utvecklingsmål och insatser under planperioden. Västerbotten sticker ut som den mest ambitiösa planen när det gäller att lyfta fram de professionella kulturskaparna och satsningar på dessa. Dock saknar Västerbotten liksom Gävleborg och Skåne helt skrivningar om armlängds avstånd-principen, vilken övriga fyra planer tar fasta på. Gävleborg har en mer korthuggen kulturplan med goda intentioner där vi likt Skånes och Västra Götaland skulle önska utförligare resonemang och beskrivningar av sina respektive regionala kulturpolitiska särdrag eller specifika utmaningar och inriktningar för planperioden.